

ไปดูให้เห็นกับตา วิธีกองกวมทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

วิธีดังกล่าวพัฒนาขึ้นโดย [โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา](#) นำโดย รศ. ดร. สุธีระ ประเสริฐสรณ์ และ รศ. ดร. ไพโรจน์ ศิริรัตน์ แห่งคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ไปขอเรียนรู้เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่โรงเรียนธรรมโฆษิต อำเภอ [นาหม่อม](#) จังหวัดสงขลา

ไปแล้วผมได้เปิดกระโหลกว่า [ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑](#) เป็นทั้งเหตุและผลของการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ เพราะว่าวิธีการ RBL (Research-Based Learning) ของโครงการ [เพาะพันธุ์ปัญญา](#) แหกแนวกว่าที่ผมคิด

แทนที่จะ “ลดเวลาเรียน” ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กลับ เพิ่มเวลาเรียน แต่เรื่อง “เพิ่มเวลารู้” ตรงกัน แต่โครงการ พพญ. แหวกไปสู่การเรียนรู้เพิ่มโดยทำโครงการ แบบที่ตนคิดโจทย์ เอง ทำวิจัยเอง โดยทำเป็นทีม บนฐานความคิดดังนี้

โดยครูได้ผ่านการฝึกจิตตปัญญาศึกษามาก่อน เตรียมความพร้อมในการทำหน้าที่ครูแนวใหม่ ตามแนว ถามคือ”สอน”

นักเรียนได้ฝึกตั้งโจทย์จากชีวิตจริงของชาวบ้านในชุมชน ซึ่งในกรณีของนักเรียนชั้น ม. ๒ (เวลานี้อยู่ชั้น ม. ๓)

คือการปรับปรุงวิธีการผลิตกล้วยม้วนของกลุ่มแม่บ้านทำกล้วยม้วนเคลือบช็อกโกแลต นักเรียนแบ่งเป็นหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มหาวิธีปรับปรุงหนึ่งขั้นตอนต่อเชื่อมกัน ผลการวิจัยนำไปใช้ได้จริง

ในช่วงเสวนาสักถามนักเรียน ครู ปู่ของนักเรียน และประธานกลุ่มแม่บ้านทำกล้วยม้วน ผมจึงปะติดปะต่อได้ว่า โครงการ RBL เป็นโครงการที่เพิ่มขึ้นมาจากการเรียนตามปกติ ทั้งนักเรียนและครู ใช้เวลาออกชั่วโมงเรียน/สอนตามปกติ ในการทำโครงการ เด็กต้องคิดเองทำเอง ใช้เวลาคำนึงและเสาร์อาทิตย์ โดยไม่รู้ว่าจะออกมาอย่างไร และเมื่อผลออกมาบางครั้งก็ไม่เป็นไปอย่างที่คิด ต้องปรับวิธีการและทดลองใหม่ บางครั้งเด็กก็ท้อ อาจถึงร้องไห้ ครูต้องปลอบ ให้กำลังใจ และถามเพื่อให้เด็กคิดหาแนวทางใหม่ ทั้งความล้มเหลวและความสำเร็จทำให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกรับผิดชอบ ฝึกร่วมมือกับเพื่อน ต้องคิด - ลงมือทำ - สะท้อนคิด เป็นวงจรเรื่อยไป ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ค่อยๆ พัฒนาขึ้น ทำให้เกิดผลทางอ้อม คือการเรียนวิชาต่างๆ ในหลักสูตรดีขึ้น

ผมจึงถึง “บางอ้อ” ว่า ในชีวิตจริงนั้น ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ เป็นทั้งเหตุและผลของการเรียนรู้ แห่งศตวรรษที่ ๒๑

การเรียนรู้แบบลงมือทำเป็นทีมแล้วไตร่ตรองสะท้อนคิดร่วมกัน เป็นวิธีเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ การเรียนแบบนี้ทำให้เกิด [3R 8C 2L](#) ตามเป้าหมายของการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ หลักฐานจากนักเรียน กลุ่มที่เราไปเสวนาด้วย บอกชัดเจนว่า เมื่อมีการพัฒนาส่วนที่เป็นทักษะ 8C 2L ที่เป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ แล้ว การเรียนวิชาจะดีขึ้นเอง เพราะนักเรียนจะเข้าใจคุณค่าของการเรียน และมีทักษะในการเรียน

เราไปพบสภาพที่ วิธีการเดียวกันเมื่อใช้กับนักเรียนชั้น ม. ๕ ได้ผลน้อย ไม่ดีเหมือนในนักเรียนชั้น ม. ๒ และครูที่เข้าร่วมกันหนุนเด็กทำโครงการ RBL ในปีที่แล้วมี ๕ คน ปีนี้เกษียณอายุไป ๒ คน เหลือ ๓ ไม่มีครูท่านอื่นๆ เข้าร่วมเพิ่มขึ้น ทั้งๆ ที่กล่าวว่าเด็กกลุ่มอื่นๆ อัจฉริยะกลุ่มนี้ได้รับโอกาสพิเศษบอกเราว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบใหม่ตามแนวทางของโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา ทั้งๆ ที่ท่านรองผู้อำนวยการโรงเรียนทำหน้าที่รักษาการผู้อำนวยการส่งเสริมเต็มที่ แต่ก็ไม่มีครูท่านอื่นๆ เข้าร่วมขบวนเป็นครูพี่เลี้ยงโครงการ RBL

ไปดูให้เห็นกับตา วิธีกองกามทัศนะแห่งศตวรรษที่ ๒๑

เขียนโดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

วันเสาร์ที่ 17 ธันวาคม 2016 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันเสาร์ที่ 17 ธันวาคม 2016 เวลา 22:49 น.

เราไปเห็นความสำเร็จที่น่าทึ่ง กับความล้มเหลวที่น่าตกใจอยู่ในที่เดียวกัน

วิจารณ์ พานิช

๑๖ พ.ย. ๕๙

..... อ่านต่อได้ที่: <https://www.gotoknow.org/posts/620276>